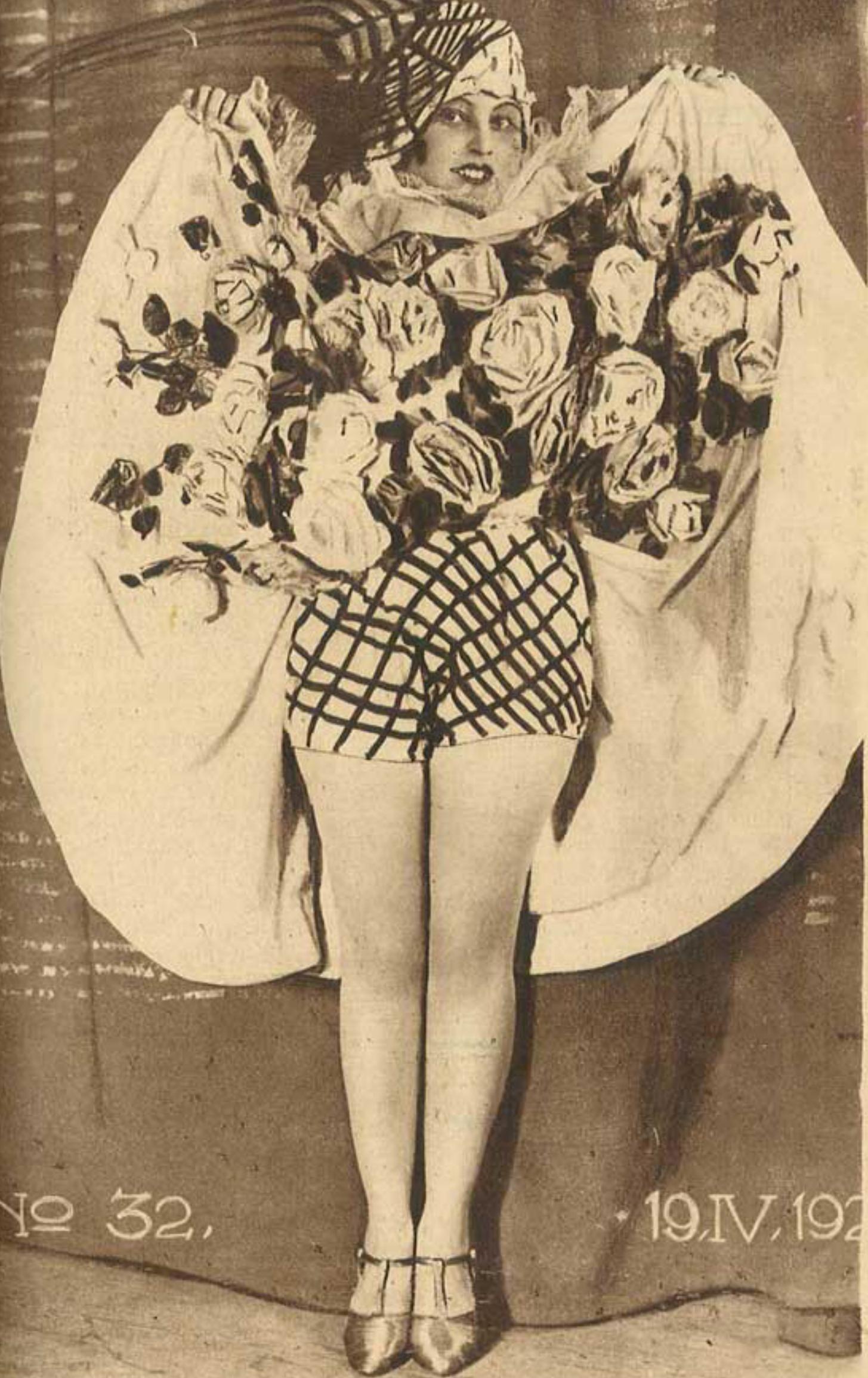

COMEDIA

NO 32.

19.IV.192

Comoedia

излази сваког понедеоника. Главни уредник *Никола Б. Јовановић*. Власник: Издавачко Удружење „Илустрација“ — Београд, Косовска 11.

Кроз Варшавска Позоришта

„PERSKIE OKO“

УЗ НАСЛОВНУ СЛИКУ: ШТА ИМАТЕ ПОД СУКЊИЦОМ

Музикхоли... Назив овог симпатичног театра, који свакодневно привлачи у своје мреже у масама престоничку публику жељну разоноде, заслужује специјалну пажњу не само због своје финасне, духовитости, но и због своје популарности. Наиме, израз „перско око“ у оним деловима Пољске кроз које сам ја пролазио — означава отприлике то, што на Чубури или код београдских шатроваца значи „чарлама“....

А цртажу га овако: једно велико око подупрто усправним кахипрстом у десном куту, одоздо. Разрогачено.

У коликој је мери тај израз популаран у Варшави нека послужи као доказ то, да је сам Бој-Жељенски (најпризнатији позоришни критичар) приликом једне полемике врло духовито бранио тај израз и уједно захтевао да се илустрација унесе у азбуку. Тиме би се човечанство много користило... Наравно, да је то шала... Али, није без основе. На пример, сусрећете познника и развеже се овакав дијалог: „Молим те, позајми ми 20 банки... Нужно ми треба... За **пола сата** ћу ти вратити... и т. д.“. Ви већ имате о познанику **одговарајуће мишљење**, али Вам је некако непријатно, па предлажете отприлике следеће: „Хоћу, врло радо... али дједе да свратимо у „Москву“ на кафу... имам нешто да разговарам с тобом...“ Разговор траје више од **пола сата**. — Познаник се наједном присећа и глажељи: „Знаш... молим те... оних 20 банки“... А сад долази онај непријатан положај. Треба га на фини начин одбити. То је тешко, морате признати. И ту долази главна важност познате илустрације... перско (перзијанско) око“... Отмен и лак, кратак и јефтин гест. Кахипрст подићи до доњег поклонца ока, затим лако повући за еластичну кожу поклонца и пријатељ наш ће добити **одговор без речи!** Уместо да му се вајкате и да

Насловна слика!

Naslovna slika!

ЗУЛА ПОГОРЖЕЛСКА - ZULA POGORZELSKA

Зеница „Перско око“ у Варшави, у ревији „Шта имаше под сукњицом?“ а она њоказује трње и руже :- Foto: Brzozowski, Warszawa

Zenica „Perskog oka“ u Varšavi, u reviji „Šta imate pod suknjicom?“, a ona pokazuje trnje i ruže :-

га уверавате о томе, како је он вама тих 20 банки већ вратио, јер је **пола сата** одавно прошло. У ствари једно „миш“.

Забрђао сам се на дугачко, али верујем да ће многим читаоцима добро доћи ова илустрација. А сад, мирно и пажљиво. Наиме, улазимо у оригинално „Перско Око“ али, другим речима у непротоколисано министарство... Министарство Подвала. Мој Боже, ко од нас не воли „подвалити“...? Зар нек. Мил. Глишић није довољно упозорио на то? Запитајте на пример таког старог политичара, **Бају**, колика је драж у томе кад се иском „подвали“. Ил' г. Стјепана Радића; не он Вам поред све своје елоквенције не може много о тој дражи рећи, али на пример: први лепши народни посланик може Вам о томе причати без kraja и есапа. Или, на пример: власник или закупник у различим летовалиштима и бањама! Просто се тони од миља и задовољства кад Вам „подвали“ рачун тајав, да Вам оде сва масти — у процаст.

*
Свестан свег тог (без подвала!) улазим у гардеробу једног од директора театра „Перско Око“, г. Конрада Тома... Вонима Опа... С таким људима није тако лако водити разговоре... Трчкају и мувам се до зла Бога. Звони телефон... „Господине Директоре, зову Вас“ — „Ко ме зове?“ — „Нека господија... вели да се мора са вама разговарати“ — „Речи јој да ме нема... отпутовао сам у Женеву на седницу Лиге Народа за конференсијера... Брр...

Добро вече... несмело се јављам (нисам имао таку трему ни на матури) — чуо сам случајно да сте отпуштавали... не знам да ли је то „перско око“ за ону господију или.“

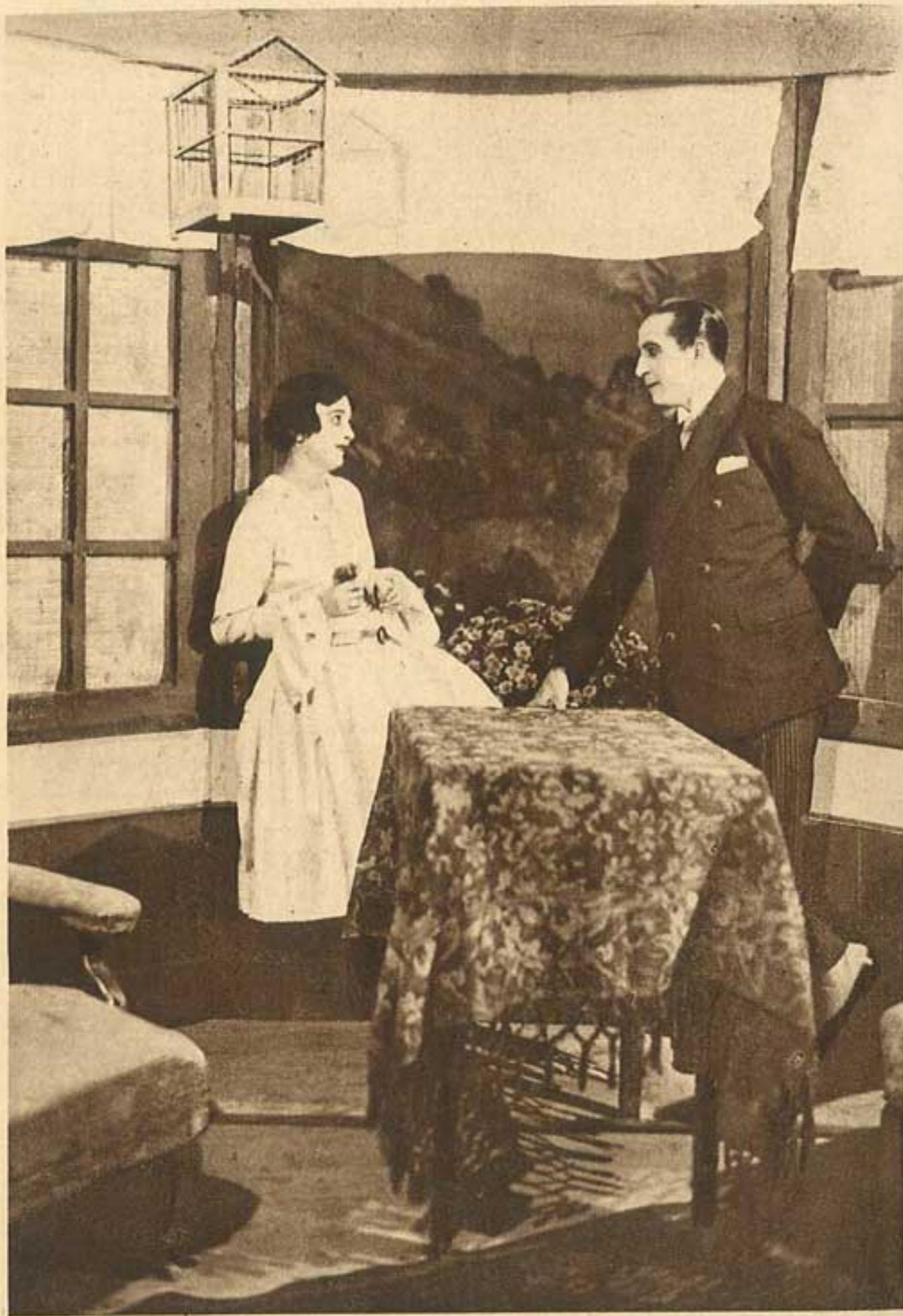
„Изволите сести, драги господине — будите уверени да се то — Боже сахрани — не може на Вас односити... Знате, како да Вам кажем, жене су жене... досађују.“

„Разумем“ — настављам ја већ слободније, пошто сам проконтролисао сваки његов гест и нисам приметио чујени гест који би значио подвалу — „жене би хтели да су увек најпрече.“

„Знао сам да ћете доћи тачно и верујте ми да се радујем, без **подвале!** што ћу моћи да дођем захваљујући предусретљивости заиста дивно уређеног листа „Комедије“ у контакт са југословенском публиком. Прегледао сам пажљиво више бројева ваше ревије и дивим се уређености“, (ја сам том приликом учинио дубок наравно у име уредника пошто је то било под његовом адресом). Ми такве ревије, на жалост, немамо, али зато, имамо више Жидова од вас... Ха, ха, ха!...

— Нешто о постанку и развоју Вашег позоришта, г. директоре...

— Ако Вам не буде досадно, прећи ћу у неколико речи све од почетка првог кабарета у Варшави — па до данас... Даље, 1906 године основао је први кабарет у Варшави г. **Арнолд**

„Лепа пустоловина“ од Кајеве, де Флера и Е. Реја у Мањежу. Редитељ Ј. Ракитин: Деса Дугалић (Јелена де Тревилак) и Вл. Драгутиновић (Андре д'Егизон).

— Фото: Вл. Бенчић, Београд —

„Lepa pustolovina“ od Caillavet, de Flers-a i E. Reye u Manježu. Reditelj J. Rakitin: Desa Dugalić (Jelena de Trevillac) i Vl. Dragutinović (André d'Eguizion).

„Лепа пустоловина“ у Мањежу: диван пар „Lepa pustolovina“ u Manježu: divan par Šartren (M. Milovanović i Ana Paranos).

„Лепа пустоловина“ у Мањежу. Супарници се гледају пред стара мајком (Таборека), срећни Андре (Вл. Драгутиновић) и малерозни Валентин (Златковић у средини). — Редитељ: Ракитин.

— Фото: Вл. Бенчић, Београд —

„Lepa pustolovina“ u Manježu. Suparnici se gledaju pred staromajkom (Taborska), srečni Andre (Vl. Dragutinović) i malerozni Valentin (Zlatković, u sredini). — Reditelj: Rakitin.

Шифман (читаоци „Комедије“ без сумње се сећају имена директора театра „Полског“ и „Малог“ у Варшави). Тај први „мали театер“ под именом „Motus“ вршио је своју задаћу одлично! У њему су иступали већином људи од пера, литературе и глуме заједно. Биле су друге прилике. И ја сам само почeo свој рад... Кад год се тога сетим... нешто ме стеже око срца и ако нисам сентименталан — жао ми је: што је „овако“ а није „онако“.

— Шта имате у мислима, г. директоре?

— „Публику, господине драги. Повуците паралелу између предратне и послератне публике па ћете видети колика је разлика. Док су пре рата људи показивали велико разумевање и задовољство приликом приказивања гротеске и сатире, док су се пре рата одушевљавали и напајали поезијом и мелодијом... данас — за то све немамо разумевања. Послератна публика — хоће само „голишаво“!... Ђаво би знао, шта је узрок том изопачењу? Истина, та њихова блазираност иде нама — у материјалном погледу — веома на руку. Покажи јој „голишаву жену“ на сцени — театер прецун сваки дан на обе представе преко 2—3 месеца. Али, мој Боже, где је емоција за нас, за артисте? И ми имамо душу... Грди је, ругај јој се на очиглед, назови је блесавом — послератна публика — она се само клиби и клиби... Није то лако трпети — јер то су муке, господине, бити засмејавало и ништа више...

Ђаво би га знао, да ли ми је он то говорио озбиљно, — или тек онако, али ја сам га за сваку сигурност пустно нека се изјадијује.

— Но... а каква је била судбина „Момуса“?

— „Опростите ми што сам се донекле удаљио од теме! Да-кле „Момус“ је, као што рекох, био известна „трамплина“ за театар. Кад је избио рат, он је завршио.

— 1915. године ја сам створио театер по угледу на „Момуса“ под именом „Савремени театер“. Као вођа био сам запослен писањем и другим, тако да нисам иступао на сцени. У осталом није ни театер био другог века. Рат је био главна препрека. Други и трећи покушај са театрома „Мираж“ и „Црна мачка“ — свршише као и први. Тек 1919 организовао сам — уз помоћ неколицине — старих из „Момуса“ кабарет „Qui pro quo“. Као што Вам је познато радио сам тамо читавих 6 година. Извесни неспоразуми... (г. Том није хтео да говори о узроку сецесије тога кабарета, али ја ћу упоредо да споменем. Узрок је: експлоатација у сваком погледу, од стране т. зв. финансијског директора театра „Qui pro quo“ над јособом г. Тома и његових другова, који су nota bene тој господи директорима створили капитале. Јер Том и другови отворили су театер и привукли публику) допринели су да у децембру 1925 са дванаест чланова као Исус са дванаест апостола — створим „Перско Око“. Театер је тек у развијању. Шта ће бити — не знамо. Ако ћете ми веровати, да је директор „Казино де Пари“

и „Мулен Ружа“ изразио се приликом свог боравка у Варшави: да је „Перско око“ артистички на вишем степену од његових — још није довољно да имате прави појам о мени и мојем театру. Зашто? Француз може имати друкчији поглед на фриволност. Код њих се та „голишавост“ тако одомаћила — да без ње не могу. Код њих је то главно — а за нас и за наш театер је то само споредно средство, помоћу којега идемо циљу т. ј. да створимо постепено, код послератне публике разумевање за уметност и лепо!

Управо сам хтео да га запитам нешто о репертоару, кад зазвонише да се почиње.

Г. Том оде на сцену. Он је у овој ревији „А кики“ конференцијер — рече ми осмешкујући се г-ђица Зула Погоржелска — и наредио ми је да Вам се нађем при руци ако вам још нешто затреба... Извините, ако желите...

Замислите како сам се осећао... Г-ђица Зула је била тако обучена — управо тако необучена — као што је видите на фотографији! Но, и шта бисте Ви, драги читаоци, учинили у том случају?... Без сумње бисте друго помислили — а сасвим друго учинили... баш као и ја.

Кабаре, гардероба, кабаретска звезда,... ђаво не жена! Зло је исхи... још горе не похи — како пишу књиге староставне. Да би се извукao из те заиста „тугаљиве ситуације“ прибегao сам шали. Сетио сам се да г-ђица Зула наступа са г. Евгенијем Бодо у идућој тачци програма која носи назив „Шта имате под сукњицом?“... па као од шале рекох: „Шта имате под сукњицом?“... — Ја сам се нашалио, али она је го сматрала као озбиљно и са речима: „Кад већ толико времена показујем читавој Варшави, показаћу врло радо и Вама и свима читаоцима београдске „Комедије“... = подиже сукњицу и показа ми то и толико, што и колико и вама драги читаоци. Остало — други пут...

Варшава, 1. априла 1926.

Владимир Николић.

Београдско Народно Позориште

У новој Згради на Позоришном Тргу. — **Понедељак:** Јубиларни концерат позоришног оркестра; — **Уторак:** Подвале; **среда:** Тоска (Ријавец); **четвртак:** „Жизе“ од Адама и „Делија крпа“ од Недбала (балетска премиера); **петак:** Борис Годунов (Ријавец) и **субота:** „Жизел“ и „Делија крија“; **недеља:** „Лакме“ (Ријавец, дневна) и „Многаја љета“ (вече).

У МАЊЕЖУ. — **Понедељак:** Јубилеј Ђорђа Протића у „Ивковој слави“; **уторак:** Миш; **среда:** Лепа пустоловина; **четвртак:** Бојићева „Краљева јесен“ и Цвјетаеве „Фортуна“ (Београдско Руско Драмско Друштво); **петак:** Пег; **субота:** Лепа пустоловина; **недеља:** Зона Замфирова (дневна) и „Балзаминова жејнадба“ (вечерња).

Вика Подгорска као Св. Јованка, кроз чинове: Као сеоска девојка (I сл.), с краљем (II. сл.), на Лоари (III. сл.), пред судом и химна слободи (VI сл.)

— Foto: „Tonka“, Zagreb —

А. Врбанићка као мати Клотилдина и старатељка мале „Миш“.

Vika Podgorska kao Sv. Ivana, kroz чинове: Kao seoska devojka (I sl.), s kraljem (II. sl.) na Loari (III. sl.), pred sudom i himna slobodi (VI sl.)

A. Vrbanjčka kao mati Klotildina i starateljka male „Miš“, u istoimenome komadu, u Manježu.

— Фото: Вл. Бенчић —

Пред премијеру

Балетско вече у београдском Народном Позоришту: »Жизел« од Адама и »Делија крпа« од Недбала

Средином ове недеље једно премијерско вече биће посвећено балету. Г. Фортунату и г-ђе Кирсанова и Пољакова имаће да нам пруже једно лепо естетско уживање и да нам покажу успехе својих ђака и балетске трупе, да се поново уверимо да **наш** балет ради интензивно и да све више и све чешће иступа самостално, тако да му учешће у опери не буде једино оправдање опстанку. Једна нова самостална уметност на нашој сцени расте и израста.

Сматрали смо за дужност да се обратимо г. г. **Ризнићу** и **Фортунату**, диригенту и шефу балета, да за читаоце **Комедије** кажу неколико речи о својим напорима и о томе шта ти велики напори значе и представљају. Господи су била љубазна да се одазову с највећом готовошћу.

Г. Д. Ризнић, диригент вечери

— Интересанто је ово вече у толико што се дају два балета: један из 40-их година прошлога века, други савремен, — почeo је г. Ризнић још у ходу, на позорници, крчећи пута кроз лом техничке пробе. — Адам је популаран композитор, и готово свако зна ону његову увертиру из „Кад бих био краљ“ („Si j'étais roi“), која се свира на свима популарним концертима. Једна од познатих његових композиција је и балет „Жизел“, управо балет-пантомима, који се први пут давао у позоришту Краљ. Музичке Академије у Паризу 28. јуна 1841 године. Музика је мелодична, нагиње сентименталности; обрада је сасвим проста и приступачна у погледу хармонизације и оркестрације; једном речи, балет је писан као што су писали композитори онога доба: Халеви и др....А ја, лично, трудио сам се да, у колико је могућно, унесем штимуинг и боје, привеличивши се данашњем времену, а у сагласности с балетмајстором г. Фортунатом, који је исто тако освежио ствар уношењем извесних новина. Балет је занимљив и учеснег, надам се, јер је романтичан а романтика код нас увек пролази.

— Молио бих вас, г. Ризнићу, за неколико речи о Недбаловом балету „Од бајке до бајке“.

— Z pohádky do pohádky гласи Недбалов наслов, а ми изводимо свега једну бајку, т. ј. Ш. слику, коју је Недбал назвао **Делија кројач у зачараном дворцу**. Музика је написана модерно и деловаће несумњиво добро на слушаоце после једног тако рећи класичног балета као што је **Жизел** с музиком из прошлога века... Што се тиче самог **Недбала**, управника по-

зоришта у Братислави, он је познат као композитор оперета и балета (необично популарна је, на пример, његова „Пољачка крв“, која се давала на свима позорницама наше земље осим у Србији), иначе као човек врло велике музичке културе. Нарочито је познат још и као сјајан диригент симфониских концерата. Музика његова балета написана је у националном духу, и надати се да ће се идуће године „Из бајке у бајку“ моћи дати у целини. Балет је комичан и после романтично-сентименталне „Жизел“ деловаће добро.

— Ви сте, колико знамо, у београдском позоришту постали музички стручњак за балет?

— Да, насмејао се г. Ризнић. Ја у кући радим већ три године са г. Фортунатом. У то време пада један датум у историји наше позориште: премијера „Копелије“, кад се први пут на београдској позорници појавио балет у правом смислу речи. Оно дотле, то су били само вољени покушаји: го је посведочија „Копелија“. После тога низали су се балети један за другим, и низаће се.

— Улога диригента у балету?

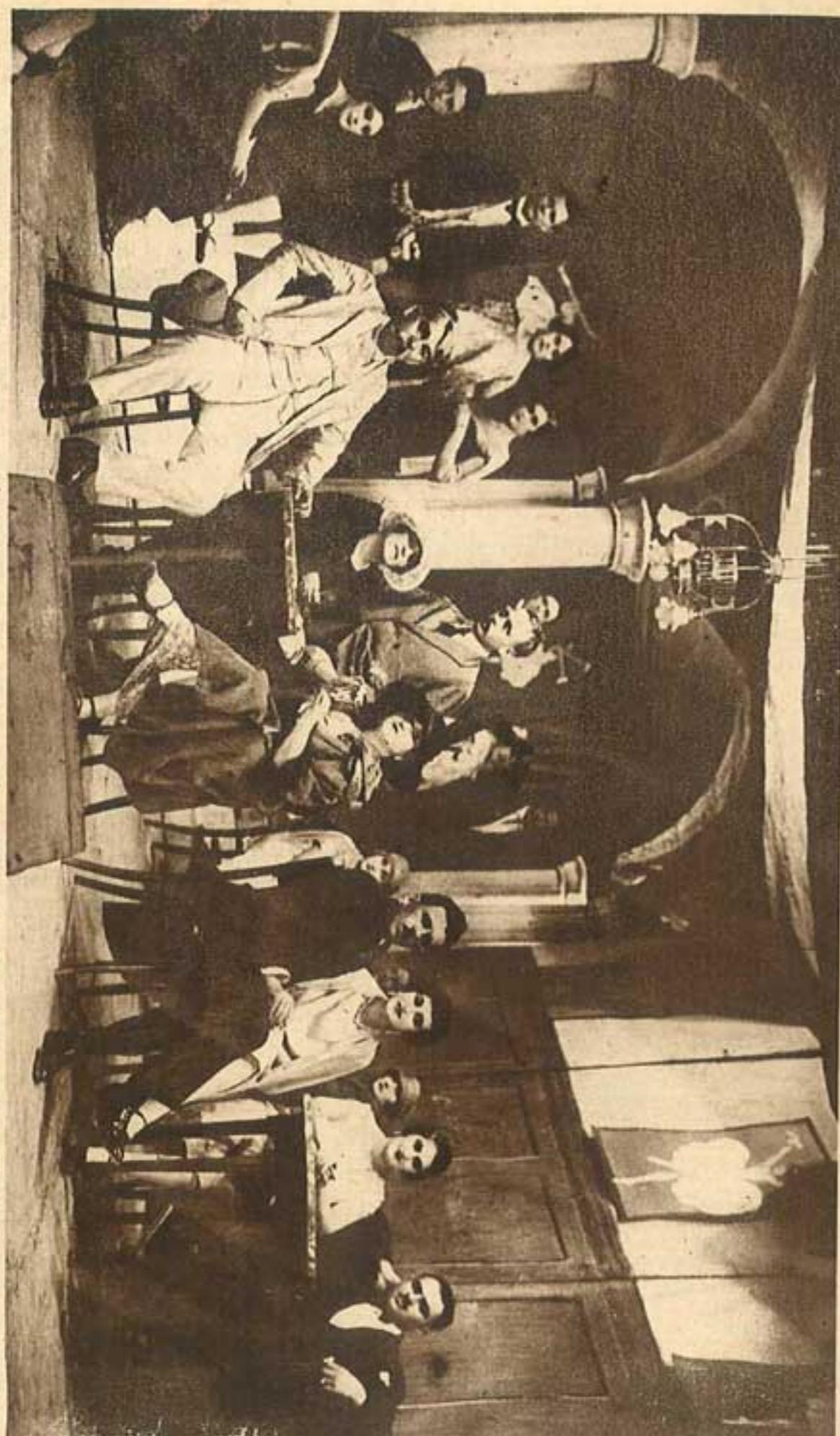
— Врло је важна та улога и, могу рећи, и тешка. Јер диригент је онај који на представи све одржава у складу: сваки покрет руке и ноге, сваки обртaj мора да буде под ритмом и акордом. У опери се неки пут грешка може и пропући, али овде се она одмах види. Радећи тако с балетом, завршавао је г. Ризнић уз осмех, испао сам као нека врста снецијалисте за то. Бременом сам чак научио и све техничке изразе који су потребни балетском диригенту. „Копелија“ је била прво моје дело, и то је био један успех. Надам се да ћемо и на овој новој балетској премијери успети посвежочити свој труд и напоре своје успехом, а на публици је да даде своју оцену. Она увек има најтачнији суд.

Саопштења г. Фортуната, шефа балета

Седео је на столици, на средине позорнице, код суплерница, и пропуштао, као у ревији, једну по једну балерину, у балеринском деколтеу од пете до перчиња, где све лети и све трепти а он, прави махараџа, студира костице и ставља примедбе на кројачки посао. Г. Веља Јовановић, инжињер, о деснују јего саветује се за декор, г. Фроман, сликар, о шују јего, због боја и прелива. Вртлог и ковитлац. Декоратори и мајстори у дну, исправљају декоре а оне промичу, голуждраве, неме и лаке. Велики мајстор или одобрава или отпушта лаким покретом руке или ставља кратке, стручне примедбе које се лове у лету.

Само сам недостајао ја. Осетих лепо да му недостајам...

— Имам, имам времена за **Комедију**, насмејао се запослен шеф балета. Жизел, је л' те? Тај праотац правог **балета-пантомиме!** До овог Адамовог дела балет је био, у ствари, низ му-

У скопљанском Народном Позоришту игра се пред пуном кућном комад наше Лесковчанке, Наталије Арсеновиће: „Лесковчани у Паризу“. Ш. чин, у „Фоли Бержер“: Чика Копе почине да се одушевљава начином француског живота.

— Фото: Урош Вучерић, фотограф, Скопље.

У скопљанском Народном Позоришту игра се пред пуном кућном комад наше Лесковчанке, Наталије Арсеновиће: „Лесковчани у Паризу“. Ш. чин, у „Фоли Бержер“: Чика Копе почине да се одушевљава начином француског живота.

„Лесковчани у Паризу“, комад Наталије Арсеновић (у средини) у скопљанској Народној Позориштву. Диле Димитријевић (чија Копе), носилац гл. улоге и

редитељ У. Срдановић.

„Leskovčani u Parizu“, komad Natalije Arsenović (u sredini) u skopljanskom Narodnom Pozorištu. Dile Dimitrijević (čica Kope), nosilac gl. uloge i reditelj U. Srdanović.

„Лесковчани у Паризу“ у Скопљу. II. чин, догађа се у Паризу, у салону чика-Копетове рођаке Кале, где Копе први пут види француску жену у лицу пријатељице своје рођаке која живи у Паризу.

„Leskovčani u Parizu“ u Skoplju. II čin dogadja se u Parizu, u salonu čika-Kopetove rođakice Kale, gde Kope prvi put vidi francusku ženu u licu prijateljice svoje rođakice koja živi u Parizu.

— Снимци Уроша Вучерића, Скопље —

зичких нумера за играње, где је сликје просто накнадно измене-
љан, или тако од прилике. Међутим, **Жизел** је први **балет-драма, балет-пантомима**. Делиб. Дрого. Чајковски, Глаузунов и други, новији композитори, пришли су балету с драмске тачке гледишта... И ми, у београдском Народном Позоришту, морали смо ићи поступно, почињући тиме што смо публици прво показали шта је то балет уопште. Били смо пре узели Делиба („Копелију“), ствар без дубоке садржине; друго је био **grand-ballet Лабудово језеро**. Сад пак хоћемо да дамо **драмску пантомиму**, балет живота, балет који себе оправдава драмским преживљавањем. Где играч глуми исто колико и игра, колико и драмски глумац и чију глуму драмски критичар има да оцењује као и игру драмског глумца. Иначе, **Жизел** је једна лирична ствар, сентиментална, са старом музиком и примитивним синхесом: љубав и љубомора. Без сложених комбинација.

— А шта је Недбалов балет, кореографски? И какав је?

— Модерна ствар. Сатира, комична пантомима. Основна му је мисао, и тема: да је **највећа страшљивост једнака највећој храбrosti**. Иначе, цео балет је витлање нечистих сила, где ћаволи имају да доведу праведника у искушење, а он је страшив до крајности, али не подлеже; међутим, он ни сам не зна да се не да искушењу: тако испада... Ја сам у овоме балету — примећује г. Фортунато — одступио од балетског траблона, да бих подвукao комични елеменат, комичну пантомиму. Једно неслагање које се, на крају крајева, ипак слаже. И — отуда комика.

БЛИЖЕ О БАЛЕТУ „ЖИЗЕЛ“

Из разговора са г. Фортунатом и г-ђом Кирсановом (напшef балета говори нерадо о своме учешћу и напорима) закључује се да у овом балету г. Фортунато није хтeo остати сасвим по страни од тенденција, ако хоћe, и левичара у балету. У **Жизел** се балетмајстор престоничког театра ње држи строго условљених покрета.

— У П. чину дозволио је чак и примену тако зване VI. **позиције**: пластике у балету! Тенденције Испидоре Дункан... — примећује г-ђа Кирсанова, која у разговору о милој теми која је насионира, трепери, — право кљубе нерава, — исто као и на позорњаци, у лудом вихру окрета. — Прво укочено, конвенционалио, — наставља она — кад се мртви дигну из гробова, у илесу простих линија, да се, под сајем месечене светlosti аветињској примитивности, као код сомнамбула, даде живота, све више живота, до пуне илузије живота — пластичност — са пуно ефекта. Обиље контраста и пуно мистицизма, док је, на пример, у **Лабудовом језеру** све укочена и условљена конвенционална балетска форма *grand-balet-a*.

Кратка садржина. — Жизел је неприродно весела и одвeн кокетна сељанчица, која живи у XVI. веку, кад су феудална

права била најпреча на овоме свету. Мати је своју кћер често опомињала да ће зло свршити, јер **таква веселост** је дар вила, а која је девојка видела вилу, свршава лудилом.

Жизел воли једног сељака, а он је — преобучени принц. Жизел то не зна, разуме се. Али принчев супарник шумар хоће по сваку цену да открије тајну срећног љубавника, који увек нестаје, не зна се куд. И сазнаје тајну, уходећи и пратећи принца, и узима му мач и принчевски плашиг, кад је био преобучен. После тога он ту тајну открива пред принцезом, похрепљујући своје „причање“ оним сокротом *delicti*. Жизел не издржава — јер види обичну авантuru високог племића —, силази с ума и врши самоубиство.

— Од интереса је истакнути, примећује г. Фортуната као узгред мотив у почетку, кад мати опомиње ћерку и прави алузију на виле и на рђав крај. Тај се исти мотив, као случајно, враћа кад она види мач и силази с ума... Она се сећа... хоће да опрости... али смотри шумара, пође с мачем на њега да га прободе, али се, нехотице, сама на тај мач пабоде. Жизел умире. Виле су учиниле своје.

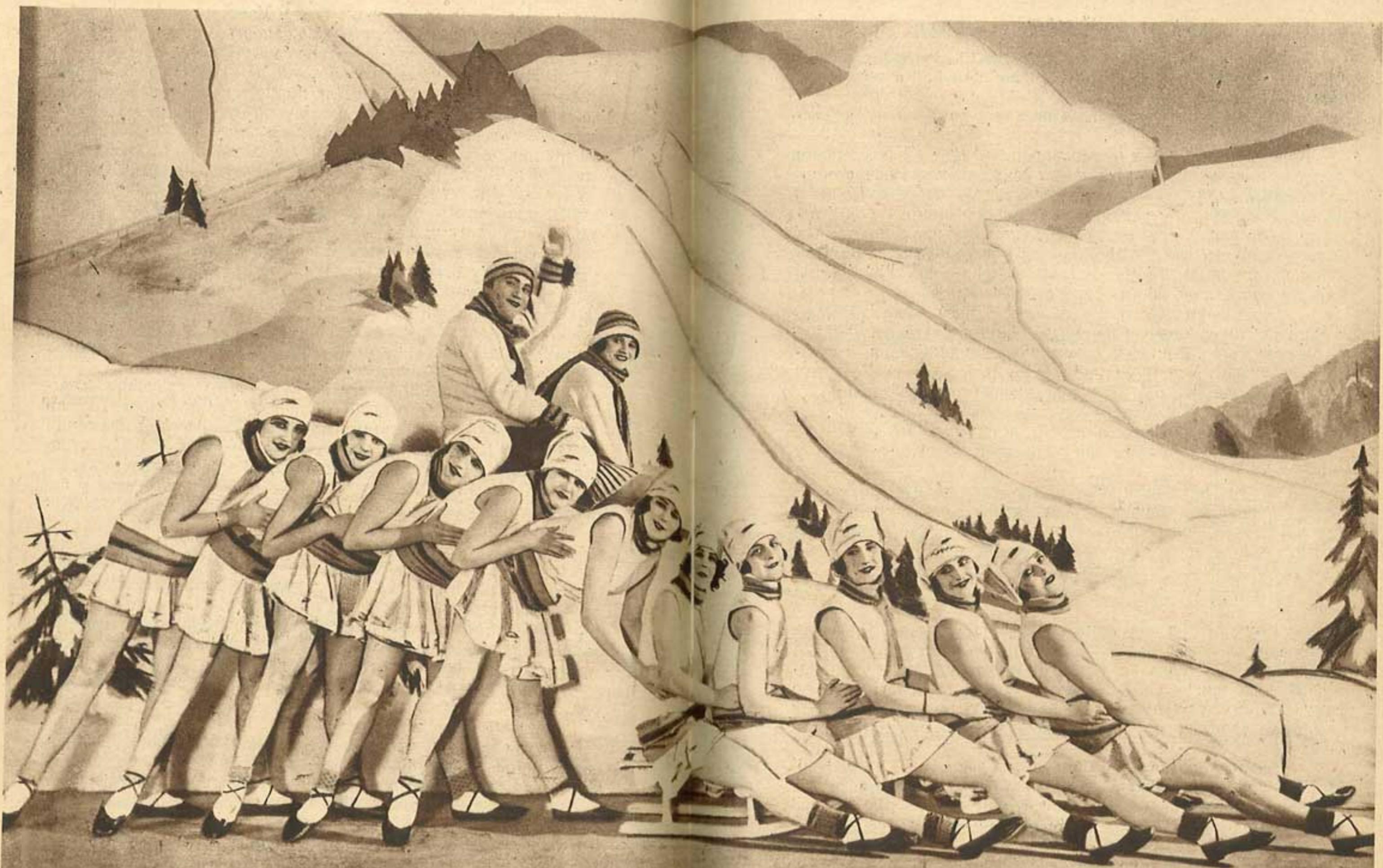
Други чин полази од претпоставке да се самоубице сахрањују по раскрићима, далеко од гробља. Принц у лову. Шумар саопштава да је ту негде њен гроб. Поноћ. Титрави пламичици у ваздуху. Појављује се вила, вођ духова самоубица и утонућника, и они се појављују, здружују и играју коло авети. Духови постају све живљи, танац се поступно претвара у ба-ханалије, и мртви лове живе у свој круг. Тада оживљава и Жизел, да се потчини вољи виле.

На гробу се појављује принц и мисли о њој. Она му се јавља: час овде, час онде, час на дрвету, те на земљи. Прво ваздушаста, нематеријална, па све стварнија, док најзад и он сам поверије у реалност призора. Највећа узбуђеност, они хоће једно другоме, али... у томе блесну први зраци праскозорја, приказа бледи, вене, копни, губи снагу и испчезава а жалосне врбе савијају своје тужне гране над њеним гробом.

Принц умире на гробу. Највиша правда из бајке тријумfovала је...

— И кореографски и у драмском погледу напори г-ђе Кирсанове морају овде бити врло велики?

— У три правца, објашњавао је г. Фортунато, крећу се три напори. На првоме месту, Жизел је весела сеоска кокета, безбрјично девојче, али она има момената ненормалности, и ње се као боје људи, и зазиру; друго, заљубљена је и пунा наивне вере у своју љубав и, треће, ваља дати лудило. Треба дати и живот и смрт, и нормалност и лудило, и лиризам и ваздушност и, нарочито избегавати **клиничку интерпретацију њеног „случаја“**. Не смеју се трпати боје слој на слој. Све мора ићи у пастелним тоновима. Јер, мора се поверовати у истинитост бајке. Бар за тренутак.

Театер-кабаре „Перске око“ у Варшави:
Балет „У Закопанам“.

— Foto: St. Brzozowski, Warszawa —

Teater-kabare „Perske oko“ u Varšavi:
Balet „U Zakopanam“.

„Делија крпа“ (Z pohádky u pohádky)

Гладни кројач крипа — ово у загради: Гримов „Meister Flick“ — наилази у стари замак. Глупа поново. Нечиста сила оргија. Приказе, авети, чуда.

— Чертовшлази! примећује кратко г-ђа Кирсанова („јавља посла“!).

Крипа је кукавица и страшљивац, — али он ишак врши херојски подвиг: он одолева свима искушавањима нечисте силе. А саблажњују бедног крипу свачим: и новцем, и јелом, и вином, и женама, и страхом. Али не делује ништа — од страха, од претераног страха није тај кукавни човек у стању чак ни искушењу да одоли и да подлегне, а у томе да се сачува помаже му и здрави разум. И тако највећа кукавица постаје највећи јунак, крипа постаје делија: крипа делија!

— Овде Фортунато има необично тешку улогу, тумачи ствар г-ђа Кирсанова. Он не сме да начини **кловнаду**. Тип који он даје мора бити: врло симпатичан, не далековид, и страшљив и храбар у исти мах, али да он и не схвата да у њему има храбости. Таквога га је Бог створио: он ради простодушно и искрено, а што је то другима смешно, то није његова ствар. Ми му се смејемо, али нам је симпатичан. Сетите се Бустера Китона са филма! Он се не кревељи, и ви верујете у тип.

— А г-ђа Кирсанова има да даде жену-сотону, који искушава, саблажњава, наводи на зло. Једном речи: последњи аргумент! Кочонерно, бесно сатанче! Досадно као мува, лени се као крља, и ни за тренутак не сме да одступи од те улоге и да пређе црту — у класику. Ваља остати у раму.

— Изгледа по вашим речима да то није баш најлакша ствар?

— Нимало. Има она једно два опасна минута, просто саздано за то да човек врат сломије. Кад по сваку цену хоће да саблазни, али се крипа не да. Ту су окретаји, пируете, окретање око руке као око реха, игра на врховима прстију, све до гимнастичких варијација. Тако она треба да прикаље своју сатанску наметљивост, и ту је врхунац, кад реве од муке и једа.

— А на публици и критици је да оцени јесмо ли успели. Ми смо вам рекли и наше схваташање и оно што желимо да постигнемо, и верујем да се нећемо демантовати на делу. Суд о томе није на нама. Наше је само да уложимо труд сав труд и старање.

И одлете, као на крилима, да изда неку наредбу, да закуца неку даску, у пренiku и са засуканим рукавима на кошуљи, принц Алберт и крипа-делија, једини немаскиран и некостимирани, с мегафоном у рукама, с којим из седишта у партеру прати вежбе балерина и довикује кратке примедбе, и

стриљиво и системачки, корак по корак и став по став, организује ваздушнаст и неусиљени успех немог говора осећаја у простору.

Н. Ј.

Узајамности**Писмо о Островском**

Ви сте ме молили да вам напишем о Островском. Радо испуњавам вашу молбу...

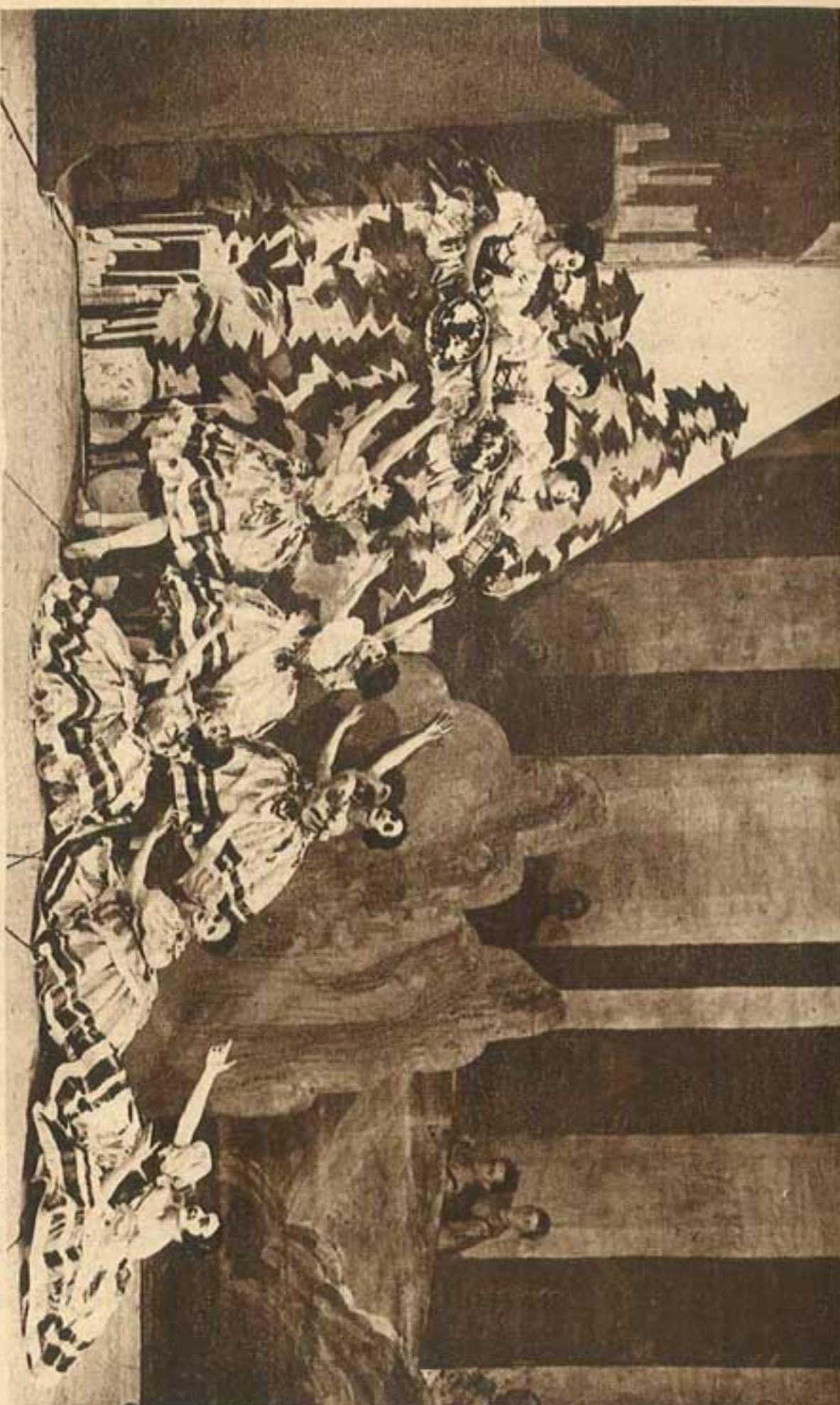
...ма да сам срашно уморан, јер је већ почоћ. Имао сам данас главну пробу*. После тога сам размишљао шта бих да вам напишим и, тек пошто сам се у малом једном ресторану срео са г. Добрицом Милутиновићем и после разговора с њим о рускоме позоришту, био сам начисто с оним о чему треба да напишим. Почеку издалека[†] ма да ћу бити кратак.

У чему се, у последње време, уопште састојао задатак идеалнога глумца? У томе што је, излазећи на позорницу, морао заборавити да је то он и преобразити се у личност коју игра. Да ли је по среди преоваплоћење или самообмана, то није такс важна ствар; главно је било то да је глумац живео животом измишљеног лица. Тога ради морао је заборавити на публику. Он није играо за њу, него је просто живео не мислећи, не водећи рачуна о њој. Он не само да јој је окретао леђа, не само да је водио разговоре у дно позорнице, него је цела постава обично претпостављала подиум као омеђену и затворену целину, која чак и нема лица окренутог публици, већ има свој властити центар, око којега се крећу личности. Овој сценској истини поучавајо је, то је тражио и томе је тежио Островски**). А наши велики руски глумци, његови савременици, постизали су то својим дивним осећањем, својом потсвесћу, која их је водила правим путем. Редитеља, у оно време, у давашњем смислу речи, није било, јер вишу ни постојали. Широм целе Русије глумци су се окретали гледаоцу — без обзира на то с киме говоре, а они који их на сцени слушају седели су равнодушно, ишчекујући да дођу на јед кад буде требало да се изговори (одвиче или прориче) дужни монолог.

Први руски глумац који се почeo борити за реалистичар, за животну истину на позорници био је **Михаил Шчепкин**. Први и највећи руски драматичар, који је дао огроман материјал за ову **истину**, праву и истинску руску истину, био је Александар Островски. (Гоголь не рачунам. Овај генијални

* „Балзаминове женидбе“ од Островскога, за представу глумачке школе, у Мањежу. Поводом тога овај напис о Островском. — Н. Ј.

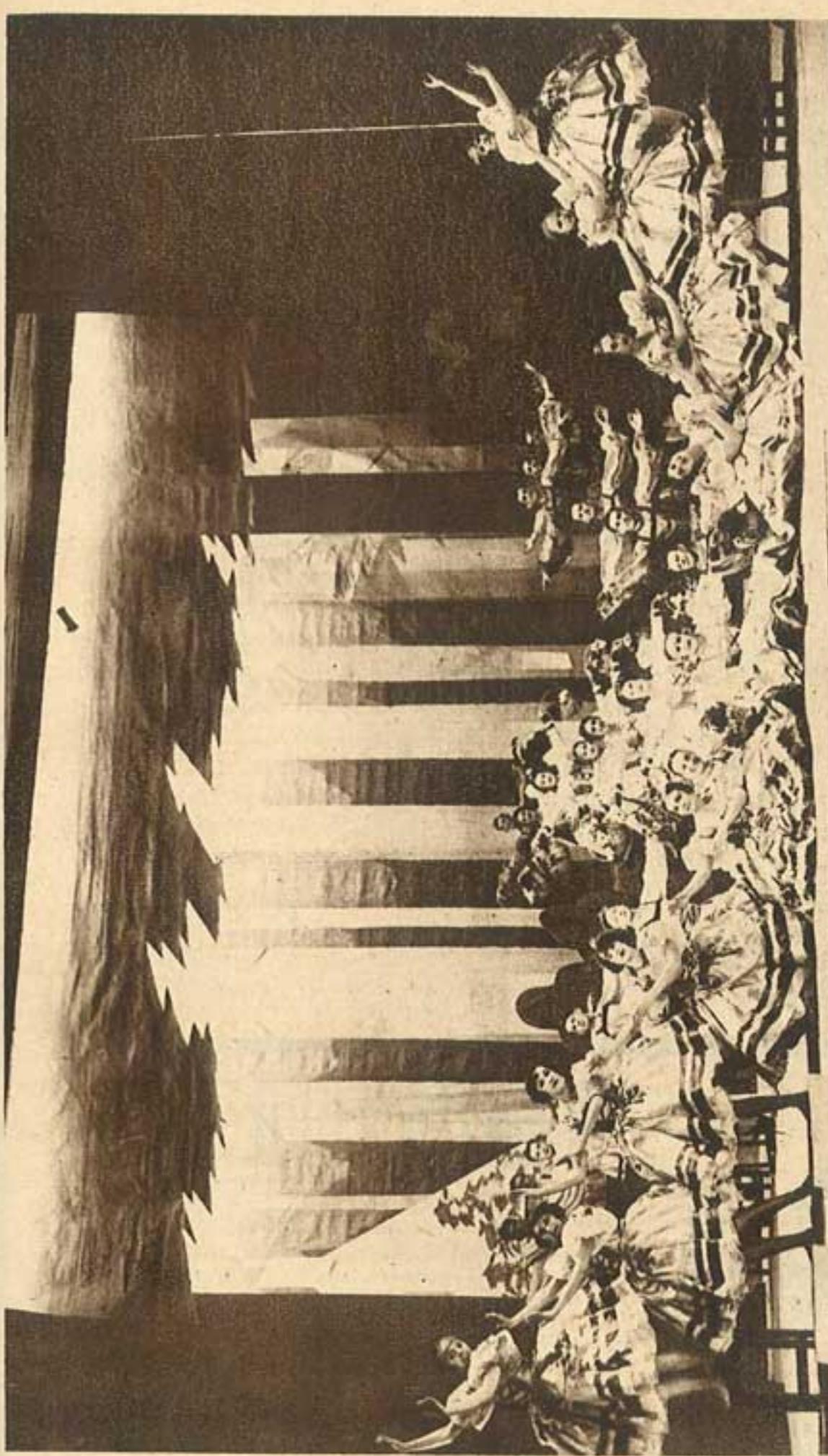
** А. Н. Островски био је управник трупе Московског Малог Императорског Театра.

Сцена из I чина Адамовог балета „Жизел“, који се ових дана први пут даје у београдском Народном Позоришту. Уvezba била је шеф балета г. Фортунато, диригент г. Ризнић.

— Фото: Вл. Бенчић, Београд. —

Scena iz I. čina Adamovog baleta „Žizel“, koji se ovih dana prvi put daje u beogradskom Narodnom Pozorištu. Uvezba šef baleta g. Fortunato, dirigent g. Riznić.

Пред премијеру балета „Жизел“ од Адама, који ће се кроз који дан ланати у београдском Народном Позоришту. Сцена из I чина са једне од последњих проба.

— Фото: Вл. Бенчић, Београд. —

Pred premjeru "Žizel" od Adama, koji će se kroz koji dan davati u beogradskom Narodnom Pozorištu. Scena iz I. čina sa jedne od poslednjih proba.

руски писац никада није био реалиста и стоји популарно у страни).

Сваки нараштај гледа на велике писце на свој начин, са своје тачке гледишта. Моје поколење већ не гледа на Островског као на песника „мрачног царства”, како је у своје време учио наше оцеve у оном времену знамени и критичар Доброљубов*. Островски није за нас онај тесно ограничени писац из живота — реалиста, како га је навикло замишљати ми нуло поколење. Као сваки прави уметник ојртава он у своме стварању борбу мајерије с духом. Личност противуставља он друштву, које је често задуни тамним условима сировости живота; али борба се води и пишчеве симпатије су на страни лучношта и носилаца разума, па чак они кад и пропадају, гледаоци верују у њихову коначну победу. Нека у „Мрачном царству” властвују код Островског „сувре нарави”, како вели један од јунака из његових комада, Островски ипак воли ту животну средину, разуме се не због њене сировости, већ због сјајне шарне веселости у њој, због тога што он воли старију руску Москвију. Нису тек онако, позна се зашто, његови комади пуни песама (разуме се не онајвих какве су недавно певане овде у Београду при постави једне знамените драме Островског, о московском пирогу с гљивама, и т. д.). игара, подигравања и обреда.

Наш знаменити драматург приказује своје личности не само као тиране или као жртве. То сасвим не одговара његовом стилу, који се није ограничавао само на црну и на белу боју. Островски је цртао финим потезима са множством прели-

* „Мрачним царством“ Доброљубов је називао Замосковско поречје, где су у главном цвали шунаци из Островских комада.

ЧУВАЈТЕ СВОЈЕ ЛИЦЕ

од штетног учинка сапуна, који Вам произваја бубуљице, лишаје, преране наборе и ине кожне маље. Употребљујте за прање лица једино перфектно од много лечника препоручено средство Паризку емулзију

„Visaginе Adelina Patti“

чиме ћете постићи трајну свежину тена и ослободити се свију кожних нечистота. Признанице стижу дневно. Добива се у лекарнама, дрогеријама и парфимеријама уз цену од 30 динара по бочици. :— Главни стовариште за Југославију;

Загреб, Гајева улица 8

ва. Његов јогуница способан је за кајање а патник буде често весео и радостан. Његова је сфера сочност живота, весеље, ведрина боја, тоњлота из свега срца и велико спокојство.

Ах, да ми је, господо, да вас изближе упознам с нашим Островским. Била би то моја највећа заслуга и највећа част за руског уметника у братском народу.

Шесто пролеће далеко од
Русије и од Острвског.

Београд

Јурије Ракитин.

Сарајево

Премиера »Пуковника Јелића« и одлазак љубљанске Опере.

Сарајево је на својој сцени, у последње доба, видело дветри веома озбиљне драме, које су и по својој драмској вредности и по игри најуспелије у целом репертоару. То су ствари, које се тешком муком дају, јер их разуме само известан број гледалаца. Оне се само појаве и тиме се завршава њихов живот на нашој позорници. Јер, оне или не доживе ни једну реализацију, или доживе само једну, па тачка.

Такав је случај са Стриндберговим драмама, тако је било исто и са Ибзеновим у прошлим репертоарима. Оне се само једном појаве па сместа замру, иако су глумци уложили све своје способности, иако је дајо све што се могло дати. Биле су две драме Севера у овој години, па су обе једнако прошли. У **Госпођици Јулији** гђа Кешељевић, у **Плесу мртваци** г. Јовановић гадијили су оно мало наше позоришне публике што је још има.

Најбољи пример показала је предпоследња премијера. То је био **Предићев „Пуковник Јелић.“** Сала је и опет вјанила празна у позорници. А, да је била макар и петнаеста реприза „Грофице Марице“ или „Доларске Принцезе“ и „Стамболске Руже“, Позориште би било дупком пуно.

И док ни филхармонијски концерти не испуњују сале, које нису веће од позоришне, дотле двоје привлачи масу, полу музикалну: оперета или разголићавање на позорници и кафана и кафански флирт. Тражи се плес а не лепота музике, хоће се голицања на позорници, и то је све. А оно најлепше пропада.

Тако је први пут давани „Пуковник Јелић“ доживео једну страшну награду. У скоро потпуно празној сали дата је једна од најбољих наших послератних социјалних драма и једна од најуспелијих у овогодишњем репертоару.

Режија је пре свега ванредно успела. Водио је г. Н. Јовановић, који је играо насловну улогу. Г. Јовановић је играо са

руски писац никада није био реалиста и стоји поуздано у страни).

Сваки нараштај гледа на велике писце на свој начин, са своје тачке гледишта. Моје поколење већ не гледа на Островског као на песника „мрачног царства”, како је у своје време учио наше оцеve у оном времену знамени и критичар Добрљубов*. Островски није за нас онај тесно ограничени писац из живота — реалиста, како га је навикло заманиљати мируло поколење. Као сваки прави уметник оцртава он у своме стварању борбу материје с духом. Личност противуставља он друштву, које је често задуни тамним условима сировости живота; али борба се води и пинглеве симпатије су на страни лучноноша и носилаца разума, па чак они кад и прошађају, гледаоци верују у њихову коначну победу. Нека у „Мрачном царству” властвују код Островског „суворе нарави”, како вели један од јунака из његових комада, Островски инак воли ту животну средину, разуме се не због њене сировости, већ због сјајне шарне веселости у њој, због тога што он воли старију руску Московију. Нису тек онако, незна се зашто, његови комади пуни песама (разуме се не онаквих какве су недавно певане овде у Београду при постави једне знамените драме Островскога, о московском пирогу с гљивама, и т. д.). игара, подигравања и обреда.

Наш знаменити драматург приказује своје личности не само као тиране или као жртве. То сасвим не одговара његовом стилу, који се није ограничавао само на црилу и на белу боју. Островски је претао финим потезима са множством прели-

* „Мрачним царством“ Добрљубов је називао Замосковско почеје, где су у главном цвали јунаци из Островских комада.

ЧУВАЈТЕ СВОЈЕ ЛИЦЕ

од штетног учинка сапуна, који Вам произваја бубуљице, лишаје, преране наборе и ине кожне маље. Употребљујте за прање лица једино перфектно од много лечника препоручено средство Парашку емулзију

„Visaginе Adelina Patti“

чиме ћете постићи трајну свежину тена и ослободити се свију кожних нечистота. Признанице стижу дневно. Добива се у лекарима, дрогеријама и парфимијама уз цену од 30 динара по бочици. :— Главно стовариште за Југославију;

Загреб, Гајева улица 8

ва. Његов јогуница способан је за кајање а патник буде често весео и радостан. Његова је сфера сочност живота, весеље, ведрина боја, топлота из свега срца и велико спокојство.

Ах, да ми је, господо, да вас изближе упознам с нашим Островским. Била би то моја највећа заслуга и највећа част за руског уметника у братском народу.

Шесто пролеће далеко од
Русије и од Острвског.

Београд

Јурије Ракитин.

Сарајево

Премиера »Пуковника Јелића« и одлазак љубљанске Опере.

Сарајево је на својој сцени, у последње доба, видело дветри веома озбиљне драме, које су и по својој драмској вредности и по игри најуспешније у целом репертоару. То су ствари, које се тешком муком дају, јер их разуме само известан број гледалаца. Оне се само појаве и тиме се завршава њихов живот на нашој позорници. Јер, оне или не доживе ни једну репризу, или доживе само једну, па тачка.

Такав је случај са Стриндберговим драмама, тако је било исто и са Ибзеновим у прошлим репертоарима. Оне се само једном појаве па сместа замрну, иако су глумци уложили све своје способности, иако је дајо све што се могло дати. Биле су две драме Севера у овој години, па су обе једнако прошли. У **Госпођици Јулији** гђа Кешељевић, у **Плесу мртвача** г. Јовановић гадивили су оно мало наше позоришне публике што је још има.

Најбољи пример показала је предпоследња премијера. То је био **Предићев** „Пуковник Јелић.“ Сала је и опет вјанила празна у позорници. А, да је била макар и петнаеста реприза „Грофице Марице“ или „Доларске Принцезе“ и „Стамболске Руже“, Позориште би било дупком пуно.

И док ни филхармонијски концерти не испуњују сале, које пису веће од позоришне, дотле двоје привлачи масу, полу-музикалну: оперета или разголићавање на позорници и кафана и кафански флирт. Тражи се плес а не лепота музике, хоће се голицања на позорници, и то је све. А оно најлепше пропада.

Тако је први пут давани „Пуковник Јелић“ доживео једну страшну награду. У скоро потпуно празној сали дата је једна од најбољих наших послератних социјалистичких драма и једна од најуспешнијих у овогодишњем репертоару.

Режија је пре свега ванредно успела. Водио је г. Н. Јовановић, који је играо насловну улогу. Г. Јовановић је играо са

Цртежи М. Вуšковића из београдског Народног Позоришта:
1. Вика Подгорска као Св. Јованка; — 2. Никола Гостић.

Crteži M. Vuškovića iz beogradskog Narodnog Pozorišta: 1. Vi-
ka Podgorska kao Sv. Ivana; — 2. Nikola Gošić.

Јелка Стаматовић, концертна певачица, која је у јануару и фебруару имала веома успешне концерте у Љубљани и у Загребу, путовање о Ускреу на један турнеје по Румунији.

Jelka Stamatović, koncertna pevačica, koja je u januaru i februaru imala veoma uspešne koncerete u Ljubljani i u Zagrebu, putovaće o Uskrsu na jednu turneju po Rumuniji.

највсном вольом и разумевањем ствари. Види се да је добро схвјатио прави смисао драме. Пуковника Јелића је задесила голема несрећа у рату. Изгубио је обе руке. Физички болан, он се још увек осећа способан духом и жели да и даље своме чароду помогне. Он диктује своје мисли о моралу и рату, оне се штампају, књига наилази на оштру критику, у којој се писцу одриче апсолутно свака способност. Разочарање се још више пење, кад дознаје да му ни његови најближи неће или не могу да читају дело. Нарочито браћа његове жене Вељко професор, који га иначе свесрдио помаже у свему.

Дизање на част пуковника, па затим бацање у пензију још га јаче разјарују, али неверство жене био је последњи и највиши врхунац. Последњи ударац на живот толико унесрећеног човека. Последњи и најјачи, који га је потпуно уништио и који је био финале драме.

Успех г. Јовановића је само за похвалу и честиташе.

Вељка Станојевића играо је г. А. Цветковић, који је те вечери показао не само таленат него и образовање правог и отменог глумца. Г. Д. Величковић у улози посилног Стојана био је више него врло добар. Тако исто и првак позоришта Фран Новаковић. Мајка је такођер била врло добра, само је требала имати мало старији изглед. Гђа Кешељевић играла као и увек одлично. Пљесак је био силен, и скоро после сваког чина били су креатори изазивани од публике. По свему комад је морално успео силено.

Необично чуђење изазвала је код гледалаца појава једног официра за целе представе, премда је ово комад, који би њих требао повајваше официре да зданима.

Љубљанска Опера

Долазак Љубљанске Опере изазвао је у музичком и општепозоришном свету велико интересовање. Нарочито је то интересовање побудила представа Бориса Годунова, која је тако лепо успела у престоничком театру. Љубљанска Опера даје овде пет великих ствари и то: Аиду, Риголето, Бориса Годунова, Ла Вали и Уклетог Холандеза. Опера долази овамо потпуна са целим оркестром.

Цене су и одвећ велике захваљујући г. С. Ђурђевићу, који мисли да само аристократија може и треба да слуша оперу, а да опера није за обичне грађане, чиновнике, раднике и зато натлије, којима је тешко дати 40 динара, а по готово за последња места, али то они чине не ради тога да се ћивтински покажу, већ из чисте љубави према уметности велике поезије и још веће музике.

Опера ће се по свој прилици морати задржати више, но што јој је одређено и поновити најмање једну од најбољих ствари, већ према интересовању сарајевске публике као и оне из ближе провинције, која намерава посетити ову нашу чувену оперу.

Л. Са.

Руси

«Краљева јесен» и «Фортuna» Цветајеве

У четвртак, у Мањежу, у извођењу Београдског Руског Драмског Уметничког Друштва. У допуну оног што смо написали у претпрошлом броју **Комедије**, доносимо неколико информација, које сам узео од редитеља, г. Мике Ристића.

Бојићева ствар, сценски слаба, али са обиљем материјала даје редитељу могућност за доста слобода. Ја сам ишао на то да слабости покријем успостављањем контакта између позорнице и публике, и то на тај начин што бих ствари дао облик приче уз чашу добра вина и акорде наших старих барда, — излаже решење свог редитељског проблема г. Ристић.

За то му је — вели — врло добро послужио пролог, а много је — пуким случајем — припомогао и Мањеж својим техничким — незгодама. Тамо нема „ферзенка“. Међутим, цла ствар треба да се догађа на високом реду, а то је немогуће, пошто услед немања ферзенка се могу одстраг да се начине степенице и она башта одакле цео ансамбл долази и куд одлази. Зато ће онај „задњи“ део бити напред — у оркестру. Бојићева се ствар може расчланити — разлаже г. Ристић — у два дела са слабијом везом: с једне стране **гомила**, с друге **три трагичне фигуре** с богобожљивим мистицизмом. Већ и зато је употребљен оркестар: да би се и визуелно одвојише оне три фигуре од гомиле, која има сасвим другу психу. И да би се сачувала сцена, која ће бити у облику једне уске платформе са једноставном позадином, пред којом имају да страдају оне три трагичне фигуре, које имају нечега заједничког са нашим фрескама. Један зид, два стуба са стране, клупа и то је све — на аван-сцени; а гомиле играју на степеницама. Саме слике говоре. То је замисао.

*
Фортuna Цвјетајеве је једна минијатура у којој се даје цео пут једног живота, који је од живота до смрти пратила срећа. Рођење херцога Лслена при коме се јавља Фортuna у лици маркизе Помпадуре; затим печалне последице његових успеха код жена, па круна његових успеха (краљица Марија Антоанета) и, последња слика, љубав- смрт пред смрћу, у тамници.

— Овде је све у музичи стиха, геста, осећања и топлине декора, који се много не мења и не одстрањује публику од јединства музике слика, која је овде апсолутно неопходна — објашњава г. Ристић.

Интересантна је инсценирања. Позади велики сат, симбол кола среће, точак, коло Фортуне, основ свега. Његове сказаљке помичу се код сваке етапе. Сасвим напред, у мраку, поре-

Мис Дороти Гиш, сестра прослављене филмске диве Лилиан Гиш, и сама чуvena и омиљена филмска звезда. — Овде у новој улози као Нел Гвин, у истоименом британском филму, где игра фавориткињу енглеског краља.

Miss Dorothy Giš, sestra proslavljenе filmske dive Lilian Giš, i sama čuvena i omiljena filmska zvezda. — Ovde u novoj ulozi kao Nel Gvin, u istoimenom britanskom filmu, gde igra favoritkinju engleskog kralja.

ВЛАХО БУКОВАЦ: Студија

VLAHO BUKOVAC: Studija

ђан прост декор за пет епизода. Једно до другог у једној линији. Најнеопходније: за рођење постельја ... и тако даље... за смрт клуна и прозорско окно с тамничком решетком. Кад на поједину слику дође ред, промена се врши на тај начин што рефлектор своју светлост пребаци на ту нетину сцене, спреда. Остало у мраку. Нема завесе. Велики сат у дну региструје епохе... Фортuna.

— Попут Мејерхолдових инсценација? Минимум декора и — светлост на замраченој сцени?

— Ја не знам његов начин, рече г. Ристић скромно. Ово је моје.

Цвјетаева је кћи професора московског универзитета. Живи у Паризу и супруга је Ефрана, (Брокхузен-ЕФРОН, издавач). Сад јој је нешто преко 25 година. Следбеница поетесе Ане Ахматове, која је представница струје простих, изразитих речи, и сликовитости без сваких извиђања. Имала је врло великог успеха недавно, на једном литеарном вечеру у Паризу.

К. Псеудоним.

Глумци спортисти

На игралишту „Јединства“ П. С. К. „Боемија“ приређује у четвртак, 22. априла 1926. год. дуго очекивану премијеру — гласи плакат

И даље, веле црна слова на великој зеленој хартији... дуго очекивану премијеру

Лоптачки бој драме и опере

или 22 играча траже лопту (по Ширандлових „Шест лица траже писца“) — смешно жалосно забитије у две рунде.

Редитељ (са звиј扎љком) г. др. Бравко Гавела, директор драме. Помоћници редитеља (с барјачићима): г-џе Врхунац (за оперу) и Бошњаковић (за драму). Лекари: (за грло) др. Борисављевић; (за плућа) др. Врачевић; (за зубну хирургију) др. Богосављевић.

Лица у драми:

Голман — Драгутиновић, десни бек — Д. Милутиновић, леви бек — М. Марковић — Баћа, десни халф — Н. Гошић, центерхалф — Богић, леви халф — Божа Николић, десно крило — Ајваз, десна полутика — М. Маринковић, вођа навале — Стојановић, лева полутика — Петровић — Мачак, лево крило — С. Милутиновић.

У опери: голман — Б. Стефановић, десни бек — Маријашец, леви бек — Брезовшек, десни халф — Србуљ, центархалф — Јурењев, леви халф — Попов, десно крило — Јанковић, десна полутика — Шумски, вођа навале — Томић, лева

полутка — Бошко Николић, лево крило — Бологовски.

Уморне интерпретанте замениће у другој рунди свеже снаге: Плаовић, В. Јовановић — поп, В. Антоновић, Фортунато, Павловски, Матачић.

Предигра у 2 часа: Б. У. С. К.—Боемија. Свира музика Краљеве Гарде.

Цене места: Седиште у ложи 40 дин. Трибина 25 дин. Стјање 10 д. Улазнице се могу унапред добити у књижари „Време“.

Почетак у 4½ часа по подне.

„Боље је смејати се но плакати“ (Шекспир).

Толико плакат. Да није за Глумачки Дом, био бих лакостан: шта ће нам глумци на игралишту „Јединства“, кад често имамо футбале и прави ногомет на позорницама С. Х. С. Али тешто. то је само ситна пакост једног

Репортера

Подмладак

Островски у Мањежу

У петак смо у Мањежу шмали једно ретко уживање.

Островски, и Русија, и наш подмладак глумачки. И г. Ракитин. Сви су нам постали још ближи и још милији.

Једна комбинована лекција о томе шта добар, савестан и пасиониран учитељ може да истера из дара својих ученика, и шта ученици могу да буду у рукама таквога учитеља.

Да на листи није писало да је „Баљзаминова женитба“ представа глумачке школе, не би то публика лако закључила. А то су ћаци I. и II. течаја, осим г-ђе Урбанове, код које би се у улози проводнике могло говорити о једној малој креацији за њене године и осим г-ђе Н. Паранос, која је на продуженом курсу.

Нарочито ваља истаћи Поповића као Баљзаминова и још неколико гестова потпуне епизоде **Химке** служавке г-ђе Арсовић.

Представа је **модел и узор**. Потпуно школска у најплеменијем смислу речи: дакле — не — школска.

И још: на оваквој једној ствари, где је лакше контролисати и вршити анализу из гледалишта, види се шта редитељ може.

На овакве представе требало би да дође и понеки позоришни критичар, да се научи. Зачудо, они који би требало да су ту, између њих — тих било није. Штета.

Н.

Евгенија Пинтеровић као Мери у Вагнеровом „Холанђанину луталици“ у београдском Народном Позоришту.

— Фото В. Бенчић, Београд. —

Evgenija Pinterović kao Mary u Wagnerovom „Holandjaninu lutalici“ u beogradskom Narodnom Pozorištu.

Одговорник уредник Никола Б. Јовановић. Власник „Илустрација“, Београд. Годишња арет-плата 180 динара; полу值得一ња 90 динара; тромесечна 45 динара. Претплатата се шаље у Београд, Кесавска улица, 11. — „Макарије“ А. Д. Земун.

Добрица Милутиновић као маркиз Демоазан у Пајеронову „Мишу“, једини мушкарац и љубавник између четири жене. У београдском Мањежу.

Dobrica Milutinović kao markiz Demoazan u Pailleronovu „Mišu“, jedini muškarac i ljubavnik izmedju četiri žene. U beogradskom Manježu.

— Фото: Вл. Бенчић, Београд —

Одговорни уредник Никола Б. Јовановић. Власник „Илустрација“, Београд. Годишња претплата 180 динара; полугодишња 90 динара; тромесечна 45 динара. Претплата се шаље у Београд, Косовска улица, 11. — „Макарије“ А. Д. Земун.